

© Τάσος Σακούλης

**Οικοτουρισμός στην περιοχές Natura 2000:
ευκαιρίες, δυνατότητες και προϋποθέσεις**

Ρούλα Τρίγκου
Συντονίστρια Ενημέρωσης Δράσεων Διατήρησης

Ποιοι είμαστε

- Η Ορνιθολογική ιδρύθηκε το 1982. Είναι από τις μεγαλύτερες περιβαλλοντικές ΜΚΟ στην Ελλάδα
- Η μοναδική ΜΚΟ με αποκλειστικό αντικείμενο την προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους
- Ελληνικός εταίρος της **BirdLife International**, της μεγαλύτερης παγκόσμιας ομοσπονδίας για την προστασία του περιβάλλοντος, με πάνω από 110 εθνικές οργανώσεις και 2,5 εκ. μέλη

Για τα πουλιά

Για τη φύση

Για' σένα

Οικοτουρισμός

Ο οικοτουρισμός είναι μία από τις σημαντικότερες αναπτυξιακές δυνατότητες για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000

Το ίδιο ισχύει και για πιο παραδοσιακές δραστηριότητες όπως η εκτατική γεωργία και η κτηνοτροφία.

Φτάνει να ασκούνται με τρόπο που στηρίζει την τοπική κοινωνία και συγχρόνως ωφελεί το φυσικό περιβάλλον.

Οικοτουρισμός

✓ Ceballos Lascuráin, αρχές '80

«το ταξίδι σε σχετικά αδιατάραχτες και μη ρυπασμένες φυσικές περιοχές με στόχο την μάθηση, το θαυμασμό, την απόλαυση του σκηνικού, με τα άγρια φυτά και ζώα, την ανακάλυψη του πολιτισμού (νέου και παρελθόντος) που υπάρχει στις περιοχές αυτές»

✓ The Ecotourism Society, ΗΠΑ

«τουρισμός σε περιοχές πραγματικά αδιατάραχτες από την ανθρώπινη παρουσία, ο οποίος επιβάλλεται να συνδράμει στη διατήρηση της φύσης και στην ευρωστία των τοπικών πληθυσμών»

Οικοτουρισμός

ο Οικοτουρισμός εκτός του ότι προσφέρει ευχαρίστηση - απόλαυση - γνώσεις - εμπειρίες στον επισκέπτη, **διατηρεί και ενισχύει την ευημερία των τοπικών κοινοτήτων**, που θεωρούνται **αναπόσπαστο τμήμα** μιας τέτοιας δραστηριότητας και αναπτυξιακής διαδικασίας.

** Διαφοροποιείται από τον **τουρισμό περιπέτειας και τον **φυσιολατρικό τουρισμό****

Τα πρότυπα που χαρακτηρίζουν τον Οικοτουρισμό:

- ✓ Τουριστικές δραστηριότητες με ρυθμίσεις σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος
- ✓ Ελάχιστες αρνητικές επιπτώσεις για το περιβάλλον
- ✓ Διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- ✓ Η ενεργός συμμετοχή και οφέλη για την τοπική κοινότητα
- ✓ Τα κέρδη που δημιουργούνται συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη
- ✓ Εκπαιδευτική εμπειρία για τους επισκέπτες που ενσωματώνει τόσο τη φύση, όσο και την πολιτιστική κληρονομιά

Οικοτουρισμός

Fennell, 2008

Ό,τι ξεκίνησε ως «κίνημα» από τους οικολόγους ως προσπάθεια για την προστασία από την καταστροφή του περιβάλλοντος έχει καταλήξει να γίνει όρος της αγοράς που χρησιμοποιείται από τουριστικούς πράκτορες προκειμένου να διαφημίσουν καθαρές παραλίες, θάλασσες πλούσιες σε ψάρι και λίγο πολιτισμό για όταν τα εγκαύματα από τον ήλιο αρχίζουν και πονάνε...

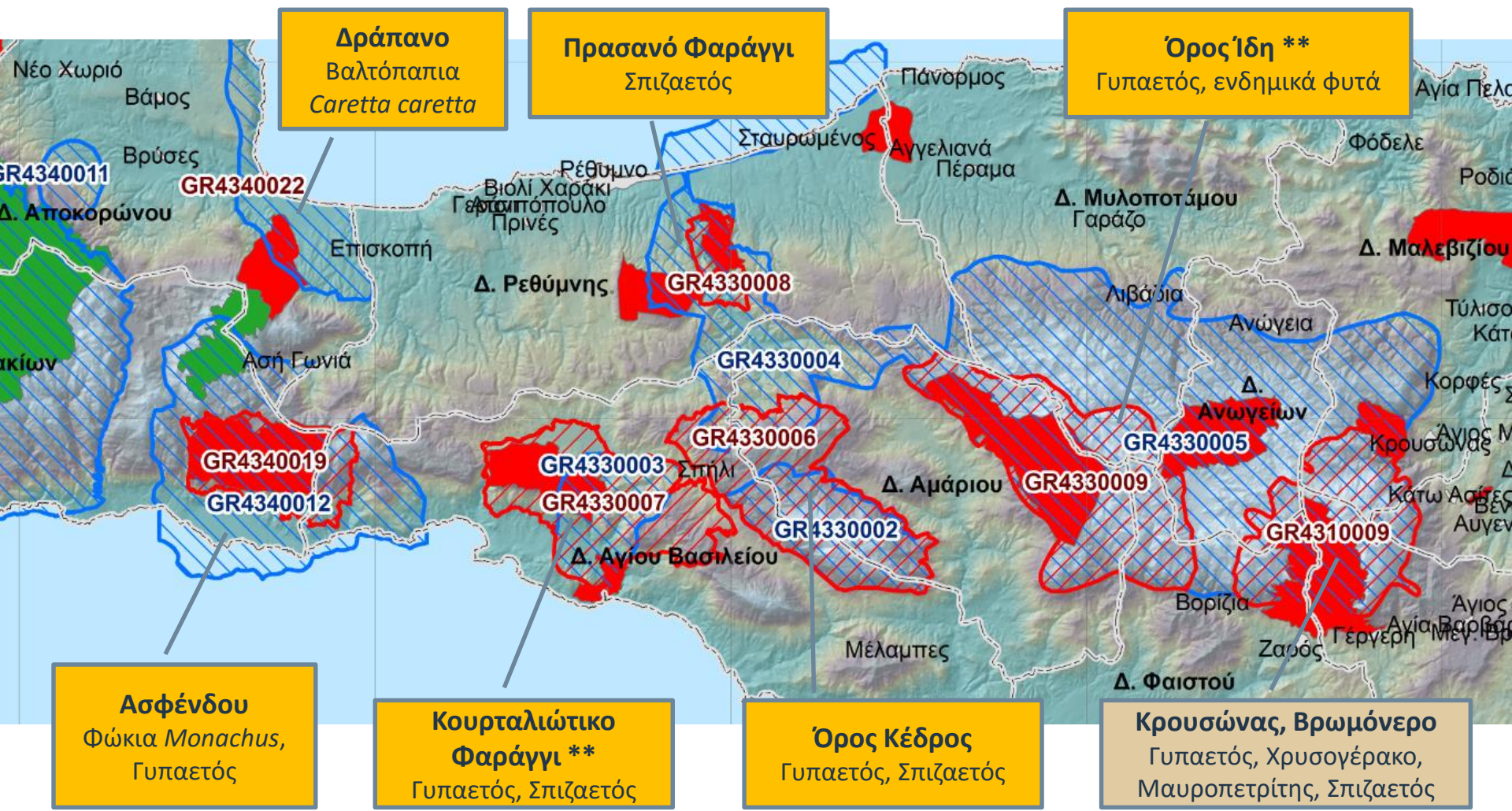

Οικοτουρισμός & προστατευόμενες περιοχές

Περιοχές Natura 2000 κοντά στο Ρέθυμνο

Η διεθνής εμπειρία

Στη Μεγάλη Βρετανία, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της RSPB (έχει > 1.500.000 μέλη και διαχειρίζεται >200 Προστατευόμενες Περιοχές), ο Μ.Ο. δαπάνης ανά επισκέπτη σε Π.Π. ανέρχεται σε 11,5 ευρώ, ενώ η μέγιστη δαπάνη κυμαίνεται από 70 έως 186 ευρώ.

- Τις προστ. περιοχές επισκέπτονται άτομα από όλες τις ηλικίες
- Σημαντικό το ποσοστό παιδιών και ηλικιωμένων
- Οι συνταξιούχοι αποτελούν συχνά τους καλύτερους πελάτες

Οι προστατευόμενες περιοχές στηρίζουν την τοπική ανάπτυξη σε μειονεκτικές αναπτυξιακά περιοχές, μέσω οικοτουρισμού και περιβαλλοντικής ενημέρωσης - εκπαίδευσης

Παράδειγμα: **Πάρκο Abruzzo** Ιταλία

Abruzzo

Έκταση όση και τα Ζαγοροχώρια.

Συγκεκριμένες ζώνες επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων.

Περίπου 20.000 κάτοικοι σε 21 χωριά.

➤ 2.000.000 επισκέπτες ετησίως, με διασπορά σε όλο το έτος

➤ >150 εκ. ευρώ εισόδημα από επισκέπτες ετησίως με διασπορά στην τοπική κοινωνία

Παράδειγμα: Πάρκο Abruzzo Ιταλία

Ορνιθοτουρισμός

Η επίσκεψη σε έναν τόπο με στόχο την παρατήρηση και αναγνώριση πουλιών στο φυσικό τους περιβάλλον (*Birdwatching*)

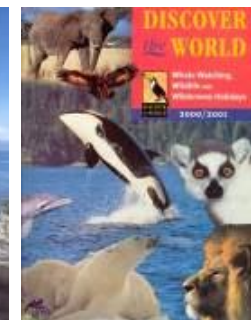
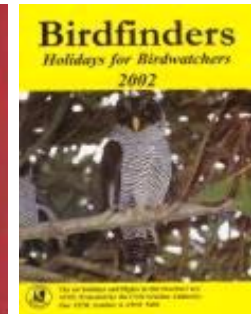

Υπάρχει οικοτουριστική αγορά;

- 65 τουριστικά γραφεία στη Μ. Βρετανία
- 12.000 εκδρομές ετησίως
- Η Ελλάδα πέμπτος κατά σειρά προορισμός

- Birdfinders
- Limosa
- Spatia Wildlife
- Naturetrek
- Bird Holidays
- Ornithoholidays
- Ornithotravel Birding Tours
- Neophon Tours

Υπάρχει οικοτουριστική αγορά;

- ▶ 2.025 λίρες κατ' άτομο
- ▶ Κατά μέσο όρο 30 ταξίδια από κάθε γραφείο

Οικοτουρισμός & Ελλάδα

Μια σχέση... ασταθής

- ✓ έλλειψη σχεδιασμού και οργάνωσης
- ✓ αντιφατικές πολιτικές - έλλειψη πολιτικής βούλησης - χωροταξικό τουρισμού
  - περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και «τακτοποίηση» αυθαιρέτων
  - ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιας Ζώνης
  - χωροταξικά σχέδια
- ✓ έλλειψη συγκεκριμένου νομικού και θεσμικού πλαισίου
- ✓ έλλειψη ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης
- ✓ έλλειψη υποστήριξης
- ✓ χαμηλή ποιότητα «οικοτουριστικών» υποδομών
- ✓ μη εκπαιδευμένο προσωπικό για ξεναγήσεις, περιβαλλοντική ερμηνεία κ.λπ.

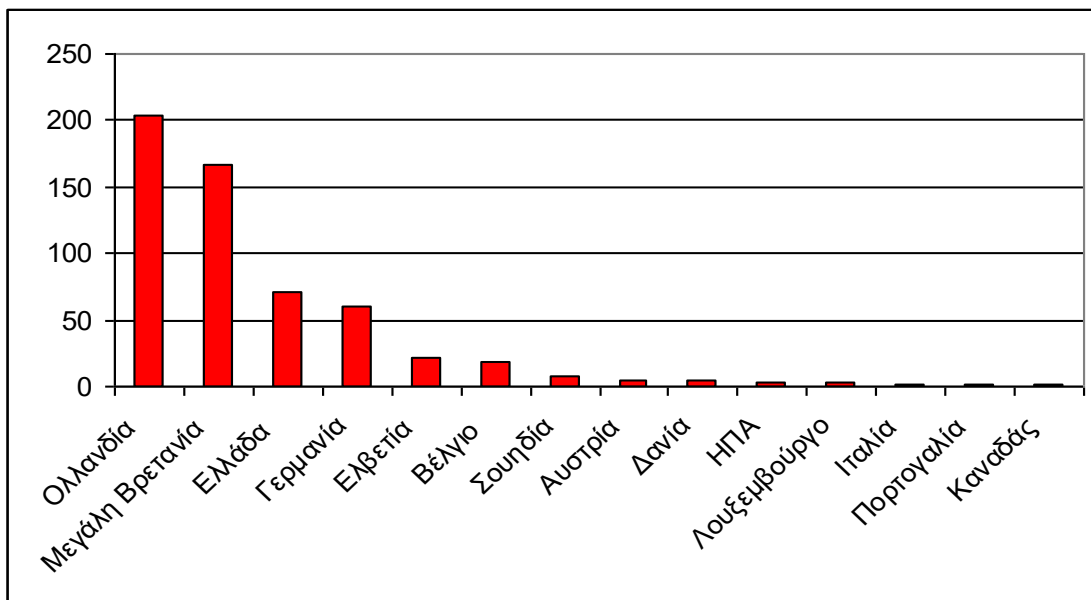

Λέσβος: Ένας από τους δημοφιλέστερους προορισμούς στην Ευρώπη

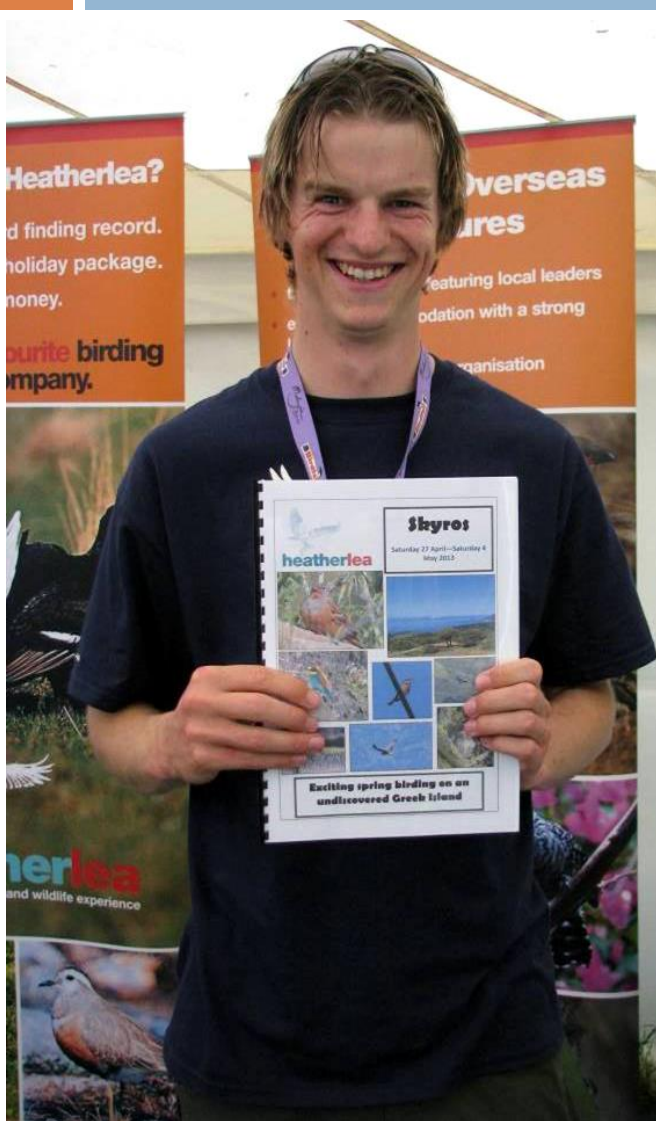
© P. Τρίγκου

- 4-5 εκατ. ευρώ κάθε χρόνο από birdwatchers
- 3.000-4.000 παρατηρητές πουλιών από διάφορες εθνικότητες κάθε Απρίλιο και Μάιο

© Ορνιθολογική/ P. Τρίγκου

Σκύρος: ένας νέος ορνιθοτουριστικός προορισμός

Πρόγραμμα LIFE+ για τη Βιοποικιλότητα της Σκύρου

Απρίλιος - Μάιος

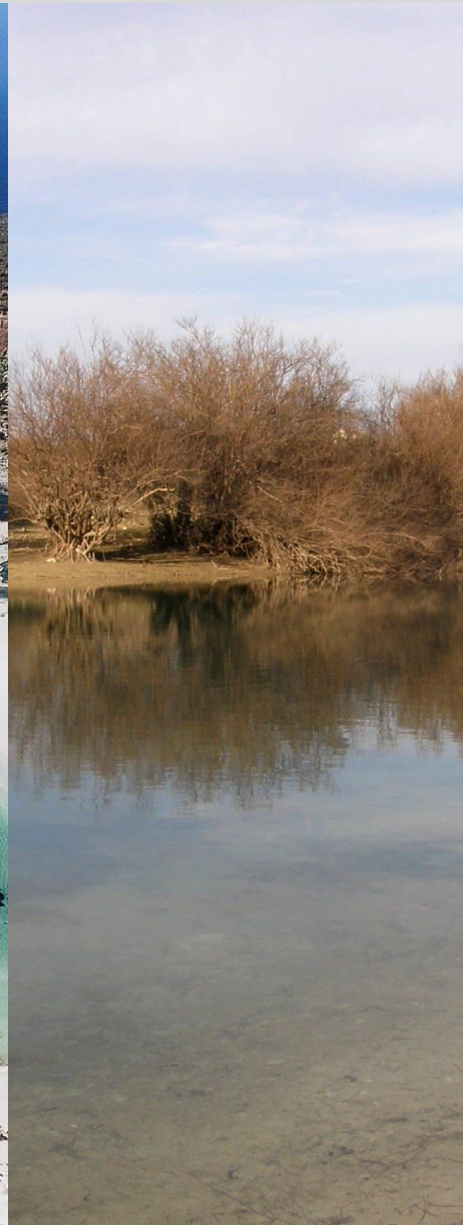
Βρετανικό Φεστιβάλ Ορνιθοτουρισμού British Birdwatching Fair, Rutland UK

- ✓ Περισσότεροι από 22.000 επισκέπτες
- ✓ Εκατοντάδες εκθέτες από όλο τον κόσμο
- ✓ Αποκλειστικό αντικείμενο τα πουλιά

Κρήτη: Βιότοποι διεθνούς σημασίας από τις κορυφές των βουνών ως τη θάλασσα

Η Κρήτη ως ορνιθοτουριστικός προορισμός

- ❑ Μεγάλη ποικιλία βιοτόπων
- ❑ **Μεγάλες αποστάσεις αλλά και μεγάλες δυνατότητες.**
Μέσα σε μόλις 1 ώρα μπορεί κάποιος να βρεθεί από την αλπική ζώνη στη θάλασσα!
- ❑ Ενδιαφέρον για έμπειρους και μη ορνιθοπαρατηρητές
- ❑ Προσβασιμότητα (εκτεταμένο οδικό δίκτυο)
- ❑ Πολιτιστικό, λαογραφικό, γαστρονομικό ενδιαφέρον

Η Κρήτη ως ορνιθοτουριστικός προορισμός

- ❑ Είδη σπάνια, απειλούμενα, με περιορισμένη εξάπλωση στον Ελλαδικό χώρο απαντούν σε μεγάλους αριθμούς στην Κρήτη (*Όρνιο, Χρυσογέρακο, Χρυσαιτός, Κοκκινοκαλιακούδα κ.ά.*)
- ❑ Παράδεισος για τα αρπακτικά πουλιά
- ❑ Εμβληματικά είδη στη μοναδική περιοχή εξάπλωσής τους στην Ελλάδα (Γυπαετός)
- ❑ Μεγάλο μεταναστευτικό ρεύμα
- ❑ Σπάνια είδη (rarities)
- ❑ Πουλιά αλπικών περιοχών (*Χιονοψάλτης κ.ά.*)
- ❑ Εξαιρετικές δυνατότητες **φωτογράφισης** σπάνιων ειδών
- ❑ Ποικιλία ειδών όλες τις εποχές του χρόνου

© Χ. Βλάχος

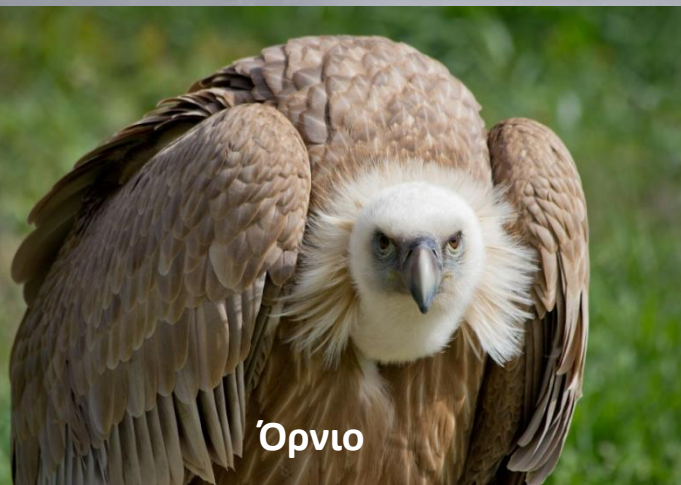

Σπάνια είδη

Γυπαετός

© Β. Πιτροτάκης

Όρνιο

Σπιζαετός

Αιγαιοτσιροβάκος

© Χ. Βλάχος

Υπάρχει τοπική αγορά;

Crete Birding

HOME BLOG MAY 2015 PICTURE GALLERIES BLOG ARCHIVES BLOG LISTS CRETE TRIP REPORTS CRETE BIRDING LOCATIONS LINKS REFERENCES ABOUT

Updated Tuesday 5th May 2015.
See.... BLOG April

Welcome to
Crete Birding and photography
Galleries of wildlife photo's from the Greek island of Crete

You can also find us on Facebook

www.facebook.com/groups/wildflowersofcrete

CRETAN ADVENTURES outdoor activities

CRETE HIKING CRETE BIKE TOURS FAMILY ADVENTURES ACTIVITIES

- HOME
- NATURE IN CRETE
  - Bird-watching in Crete
  - Flower-watching in Crete
  - The Geo-sight of Crete
  - Culture & Gastronomy
- ACTIVITIES
  - 4x4 Jeep Tours
  - Canyoning
  - Caving
  - Cultural Walks

BIRD-WATCHING IN CRETE

Admire the natural beauty and the birds of Crete

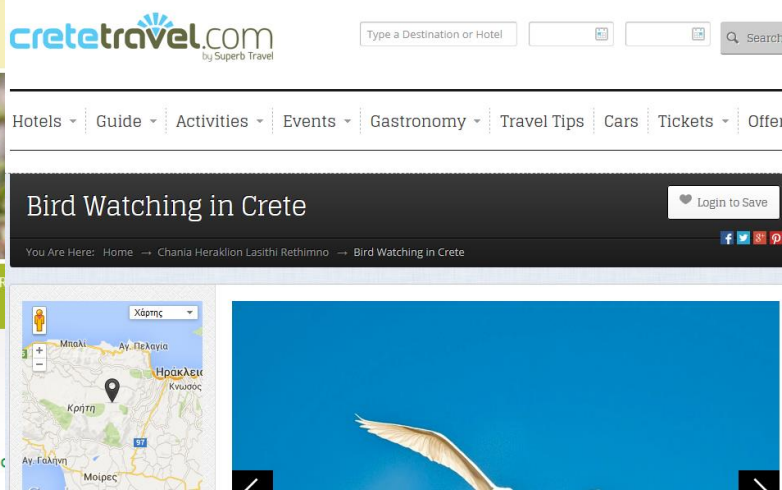

The variety of the birds in Crete is plentiful (and among them so many resident bird species and also many migratory species) during their migration period. The diversity of the island's environment and its rich natural resources make it an impressive species list and during spring and autumn migration.

Apart from the geomorphology of the island and its natural shelters, there is some protected wildlife through the establishment of natural parks which attract many rare species! Crete is particularly rich in birds, especially when you are looking for raptors such as eagles, vultures and falcons.

Greece's most protected area by having 7 out of 10 natural protected Bird-watching on Crete will take you into some of its most beautiful, isolated areas particularly when you are looking for raptors such as eagles, vultures and falcons.

Bird Species are varied with residents like Griffon Vultures, Bearded Vulture, Golden Eagle, Peregrine, Buzzard, Kestrel, Cetti's Warbler, Sardinian Warbler, Chaffinch, Great Tit, Blue Rock Thrush, Fan-tailed Warbler (Zitting Cisticola), Stonechat and Crested Lark and Italian Sparrow are also quite common.

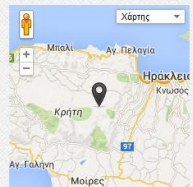

cretetravel.com
Type a Destination or Hotel

Hotels | Guide | Activities | Events | Gastronomy | Travel Tips | Cars | Tickets | Offers

Bird Watching in Crete

You Are Here: Home → Chania Heraklion Lassithi Rethimnio → Bird Watching in Crete

Birding Report Crete

WWW.SFAKIA-CRETE.COM

START DOWNLOAD

1. Click Start Download
2. Free Access - No Sign up!
3. Get Free Directions & Maps

mapogalaxy

Birding Trip Report Crete

Many species of birds can be seen around Sfakia, Crete

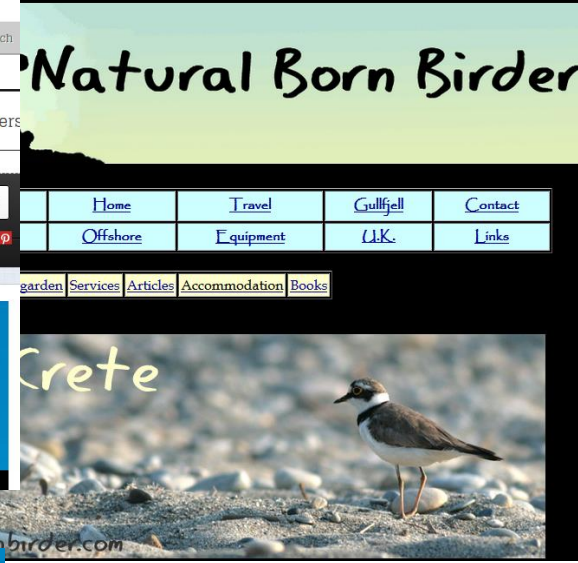
This guide contains 370 topics about Sfakia and Crete for your holidays, vacation, hiking trips and travel planning

- Including many photos of this beautiful and varied island, and Sfakia and Chora Sfakion at the southwest coast of Crete island in particular.
- We introduce all of Sfakia's highlights, from the...

Germany

by Elke Döschle and Jörg Hönle

It was less a birding, but more a 'relax and enjoy trip' for the two of us! I missed some of the good birds, but for...

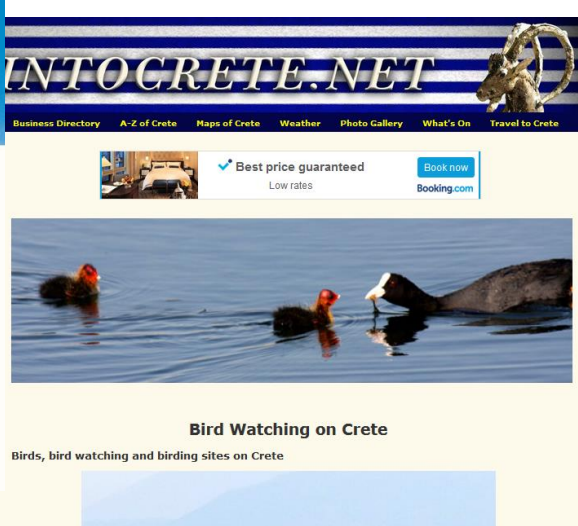

Natural Born Birder

Home | Travel | Gullfell | Contact

Offshore | Equipment | UK | Links

garden Services Articles Accommodation Books

Crete

INTOCRETE.NET

Business Directory | A-Z of Crete | Maps of Crete | Weather | Photo Gallery | What's On | Travel to Crete

Best price guaranteed

Low rates

Book now

Booking.com

Bird Watching on Crete

Birds, bird watching and birding sites on Crete

Οικοτουρισμός:

Ναι , αλλά με προϋποθέσεις...

- «Πράσινα» καταλύματα (χρήση φυσικών πόρων κ.λπ.)
- Ποιότητα τουριστικής υποδομής
- **Επικοινωνία – δικτύωση** (ιστοσελίδα, διάθεση ενημερωτικού υλικού, διασυνδέσεις με τοπικούς οικοξεναγούς,
- Δυνατότητα κάλυψης διαφόρων προτιμήσεων (π.χ. παρατήρηση πουλιών, βότανα-ενδημικά φυτά)
- Αξιοποίηση – προώθηση τοπικών προϊόντων
- Νωρίς πρωινά

Ενημερωτικό Υλικό

Δράσεις στο νησιωτικό χώρο Actions in the Greek islands

Το Πρόγραμμα LIFE για τα Θαλασσοπούλια
The LIFE Project for Seabirds

ΣΟΜΜΙΟ #52

Seabirds of the Greek Seas

Τα Θαλασσοπούλια στις ελληνικές θάλασσες

Gli uccelli marini della Grecia

ΣΟΜΜΙΟ #44

Die Seevögel der Meere Griechenlands

Ο Θαλασσοκόρακας Mediterranean Shearwater

Το Ευρωπαϊκό Θαλασσοπούλι

Ο Θαλασσοκόρακας (ή ο σέλιος Κορακός) είναι ο πιο κοινός θαλασσοπούλιος πουλις που ζει στην Ελλάδα.

Μερικοί κόρακες είναι θηλυκοί και μερικοί είναι αρσενικοί.

Η Shearwater is not a Crow!

Πώς να αναγνωρίσει το Θαλασσοπούλι

Θαλασσοπούλι με θηλυκό στήθος και αρσενικό κεφάλι

The Shearwater has several different and distinctive sounds

Θαλασσοπούλι με θηλυκό στήθος και αρσενικό κεφάλι

The Mediterranean Shearwater

Οδηγός γρήγορης αναγνώρισης Θαλασσοπουλιών

Ταξιδεύοντας με τα Θαλασσοπούλια στο Αιγαίο Sailing with seabirds in the Aegean Sea

Οδηγός γρήγορης αναγνώρισης Θαλασσοπουλιών
Quick identification guide to seabirds

Ορνιθοτουρισμός στη Μεσόγειο

Asterousia Mountains, Crete
The mountain range of Asterousia is located in South Crete at the Prefecture of Iraklio. Its eastern part, including Mount Kofinas (1,234 m) is bare and rugged and of great importance to breeding large birds of prey. Furthermore, livestock breeding in the area also provides ample food supply for their survival.

This is a NATURA 2000 site and an important Bird Area (IBA), Part of the area is a Wildlife refuge.

mediteraves
IPOT ornithological tourism

App
Mediterranean
Birds

**Birding
in Greece**
TRAVEL GUIDE TO BIRDWATCHING SITES IN GREECE

www.ecovalue-crete.eu
www.ornithologiki.gr

© Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία 2016